

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Гуманітарно-економічний факультет
Кафедра фінансів і кредиту

Затверджено
Вченою радою БДПУ
Протокол № 11
« 30 » березня 2017р.
Голова вченої ради, ректор

I.T. Богданов

ПРОГРАМА

**Фахового вступного випробування
з дисципліни
«Основи економічної теорії»**

Освітній ступінь: бакалавр (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста)

Спеціальність (напрямок підготовки) : 072 Фінанси, банківська справа та страхування
6.030508 Фінанси і кредит

Бердянськ - 2017

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Зміст програми	6
3. Критерії оцінювання	8
4. Список рекомендованої літератури.....	10

1. Пояснювальна записка

Фахове вступне випробування з дисципліни «Основи економічної теорії» для вступу на здобуття освітнього ступеня бакалавр: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні молодший спеціаліст з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору абітурієнтів на навчання за освітнім ступенем бакалавр спеціальності (напрямку підготовки) 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 6.030508 Фінанси і кредит в межах вакантних місць ліцензованого обсягу.

Форма фахового випробування - тестування

Фахове випробування на навчання за ступенем підготовки бакалаврів спеціальності (напрямку підготовки) 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 6.030508 Фінанси і кредит проводиться з метою визначення можливості визначення рівня знань та вмінь вступників, отриманих за програмами підготовки молодшого спеціаліста.

Тест – це завдання стандартної форми, виконання якого дає можливість виявити рівень сформованості знань, умінь, навичок.

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Комплексний іспит складається із 100 завдань, з яких – 95 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

Приклад тестового завдання

35. До нематеріальних потреб належать потреби в:

1. одязі, житлі;
2. послугах освіти, медицини;
3. продуктах харчування, автомобілях;
4. правильна відповідь не наведена.

96. ВВП - це

Перелік дисциплін, що виносяться на комплексний іспит за фахом підготовки:

- Основи економічної теорії

Вимоги до відповіді абітурієнта

Під час тестування абітурієнт повинен показати:

а) чітке знання означень, економічних понять, термінів, формулювань правил, передбачених програмою;

б) вміння точно і стисло висловити думку в усній і письмовій формі, використовувати відповідну символіку;

в) наявність вмінь і навичок, передбачених державними стандартами, вміння застосовувати поняття, методи і факти при розв'язування практичних задач і вправ.

2. Зміст фахового вступного випробування

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Загальні поняття економічної теорії Предмет, структура, функції і методологія економічної теорії. Виробництво і економіка Ресурси і фактори виробництва. Економічні системи, їх основні типи. Проблема виробничих можливостей і ефективності економіки.

Тема 2. Економічна теорія товару та грошей Товар та його властивості. Теорія граничної корисності Гроші, їх сутність та основні функції. Інфляція: сутність, причини та наслідки.

Тема 3. Власність та її роль в економіці Сутність власності як економічної категорії. Види форм власності. Види організаційних форм підприємств.

Тема 4. Основи теорії попиту та пропозиції Принцип раціональності в оцінці поведінки мікроекономічного суб'єкту. Дія ринкового механізму. Фактори, що впливають на зміну попиту та пропозиції. Поняття еластичності. Види коефіцієнтів еластичності. Контроль держави над цінами. Виграш споживача і виграш виробника.

Тема 5. Основи теорії поведінки споживача Класифікація благ. Споживацькі переваги. Залежність попиту від доходу. Криві Енгеля. Бюджетні обмеження. Вибір споживача. Умови максимізації корисності споживача.

Тема 6. Конкурентні ринки Типи ринкових структур. Правило випуску продукції. Поняття ринку досконалої конкуренції. Визначення оптимального обсягу виробництва досконало конкурентної фірми в короткостроковому та довгостроковому періодах. Сутність монополістичної конкуренції. Визначення ціни і обсягу виробництва монополно конкурентної фірми на короткостроковий та довгостроковий періоди.

Тема 7. Неконкурентні ринки Поняття олігополії. Моделі поведінки фірм-олігополістів. Ціноутворення за принципом «витрати плюс». Визначення чистої монополії. Бар'єри для вступу в галузь. Визначення оптимальної ціни та обсягу виробництва. Показники монопольної влади.

Тема 8. Недоліки ринкової системи Поняття зовнішніх впливів. Негативні зовнішні ефекти. Позитивні зовнішні ефекти. Способи корекції труднощів на ринку. Теорема Коуза. Суспільні блага. Проблема «безбілетника».

Тема 9. Макроекономічні показники та методи їх вимірювання Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія. Проста та повна моделі кругообігу продуктів і доходів. Поняття валового внутрішнього продукту

(ВВП) та валового національного продукту (ВНП). Методи обчислення ВНП (ВВП). Номінальний та реальний ВНП (ВВП). ВНП та чистий економічний добробут. Система пов'язаних макроекономічних показників.

Тема 10. Макроекономічна рівновага Класична теорія макроекономічної рівноваги. Кейнсіанський аналіз споживання та заощадження. Проблема рівноваги інвестицій та заощаджень. Модель кейнсіанського хреста. Поняття інвестиційного мультиплікатора. Парадокс ощадливості. Сукупний попит (AD). Цінові та нецінові фактори, що визначають сукупний попит. Сукупна пропозиція (AS). Цінові та фактори, що визначають сукупну пропозицію. Рівновага в моделі «сукупний попит – сукупна пропозиція».

Тема 11. Кон'юнктурні коливання економіки Природа і специфіка циклічності економічної динаміки. Класифікація основних макроекономічних змінних відповідно до їх циклічних властивостей. Антикризова політика держави.

Тема 12. Зайнятість та соціальний захист населення Ринок робочої сили. Поняття та види безробіття. Втрати від безробіття та його причини. Закон Оукена. Поняття соціальної справедливості. Поняття бідності. Показники рівня життя населення.

Тема 13. Фіскальна та монетарна політика держави Сутність податково-бюджетної політики. Мультиплікатори фіскальної політики. Дискреційна і недискреційна фіскальна політика. Державний бюджет та державний борг. Структура грошової маси. Грошові агрегати. Депозитний та грошовий мультиплікатори. Сутність монетарної політики держави.

Тема 14. Грошовий та фіскальний аспекти інфляції Причини, типи і форми проявлення інфляції. Взаємозв'язок інфляції та безробіття: крива Філіпса. Антиінфляційна політика держави.

Тема 15. Зовнішня торгівля та зовнішньоекономічна політика держави Міжнародний поділ праці. Поняття міжнародної торгівлі. Платіжний баланс. Теорії абсолютних та відносних переваг. Сучасні концепції міжнародної торгівлі. Сутність та інструменти зовнішньоторговельної політики. Економічні наслідки впровадження обмежень у зовнішню торгівлю. Валютна система.

3. Критерії оцінювання тестів

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із 100 завдань, з яких – 95 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

Від 1-го до 95-го завдання за кожен правильну відповідь нараховується 0,8 бала.

Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання	Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання
0	100,0	48	138,4
1	100,8	49	139,2
2	101,6	50	140,0
3	102,4	51	140,8
4	103,2	52	141,6
5	104,0	53	142,4
6	104,8	54	143,2
7	105,6	55	144,0
8	106,4	56	144,8
9	107,2	57	145,6
10	108,0	58	146,4
11	108,8	59	147,2
12	109,6	60	148,0
13	110,4	61	148,8
14	111,2	62	149,6
15	112,0	63	150,4
16	112,8	64	151,2
17	113,6	65	152,0
18	114,4	66	152,8
19	115,2	67	153,6
20	116,0	68	154,4
21	116,8	69	155,2
22	117,6	70	156,0
23	118,4	71	156,8
24	119,2	72	157,6
25	120,0	73	158,4
26	120,8	74	159,2
27	121,6	75	160,0
28	122,4	76	160,8

29	123,2	77	161,6
30	124,0	78	162,4
31	124,8	79	163,2
32	125,6	80	164,0
33	126,4	81	164,8
34	127,2	82	165,6
35	128,0	83	166,4
36	128,8	84	167,2
37	129,6	85	168,0
38	130,4	86	168,8
39	131,2	87	169,6
40	132,0	88	170,4
41	132,8	89	171,2
42	133,6	90	172,0
43	134,4	91	172,8
44	135,2	92	173,6
45	136,0	93	174,4
46	136,8	94	175,2
47	137,6	95	176,0

Від 96-го до 100-го завдання за кожну правильну відповідь нараховується від 0 до 4,8 бала в залежності від повноти відповіді.

3,7 – 4,8 балів – завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином.

2,5 – 3,6 балів – завдання виконано повністю, але допущено певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного; або при належному оформленні завдання виконано не менше ніж 80%.

1,3 – 2,4 балів – завдання виконано менше ніж на 60%, за умови належного оформлення; або не менше ніж на 80% якщо допущені незначні помилки у відповідях або оформленні.

0 – 1,2 балів – завдання виконано менше ніж на 40%, без належного оформлення, зі значними помилками у відповідях або оформленні, відсутні наукове мислення та сформованість практичних навичок.

Отже, за 5 тестів відкритого типу вступник може набрати від 0 до 24 балів.

Остаточна конкурсна оцінка (КО) за 200-бальною шкалою (від 100 до 200) формується за формулою:

$$\mathbf{КО = 3Т + ВТ},$$

де 3Т – бали за виконання тестів закритого типу (див. таблицю); ВТ – бали за виконання тестів відкритого типу (від 96-го до 100-го).

4. Список рекомендованої літератури

1. Економічна теорія: Політична економія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К. : Знання, 2010. – 631 с
2. Основи економічної теорії: Підручник: У 2кн.Кн.1 Суспільне виробництво. Ринкова економіка/ Ю.В. Ніколенко, А.В. Демківський, В. А. Євтушевський За ред. Ю.В. Ніколенка.-2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1998. – 278с.: Либідь, 2008.- 278с.
3. Основи економічної теорії: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Підприємництво, маркетинг, менеджмент. Відтворення в національному та світовому господарстві/ Ю.В. Ніколенко, М.М. Діденко, А.В. Шегда та ін./ За ред. Ю.В. Ніколенка.-2-ге вид.,перероб. і доп.- К.: Либідь, 2008.- 272с.
4. Экономическая теория: Учебник/ С.В. Мочерный, В.К.Симоненко, В.В. Секретарюк, А.А.Устенко;Под ред. С.В. Мочерного .- 2-е изд.. испр. и доп - К.: О-во «Знання» КОО, 2013. -662с.
5. Ватаманюк З., Панчишин С., Ватаманюк О., Пыкулик.О. Вступ до економічної теорії. Курс лекцій . Вид. друге, доповнене. - Львів: «Новий світ – 2000», 2011.-408с..
6. Мочерний С.В. Економічна теорія: Посібник.- К.: Видавничий центр «Академія»,2009.-656с.(Альма-матер).
7. Мочерний С.В., Устенко О.А. Основи економічної теорії: Навчальний посібник. – 2-е вид., доповн. – К.: Академія, 2011. – 504с.
8. Основи економічної теорії: Підручник. У 2-х кн. Кн. 2.: Підприємництво, маркетинг, менеджмент. Відтворення в національному та світовому господарстві / Ю.В. Ніколенко, М.М. Діденко, А.В. Шегда та ін. – К.: Либідь, 2009. – 272с.